

EU – základní instituce

Lucie Hrušková

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Výukový materiál zpracován v rámci projektu
EU peníze školám**

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Ing. Lucie Hrušková.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

- Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0229
- Šablona: III/2
- Č. materiálu: VY_32_INOVACE_98
- Datum vytvoření: 20. 08. 2013
- Ročník: 2.
- Předmět: Ekonomika
- Vzdělávací oblast: Odborné vzdělávání
- Tematická oblast: Mezinárodní organizace

Anotace:

Základní informace o hlavních institucích Evropské unie – Evropská rada, Rada Evropské unie, Evropský parlament a Evropská komise.

Evropská rada

- hlavní instituce Evropské unie
- **udává směr politiky EU**, řeší zásadní problémy
- nemá pravomoc schvalovat právní předpisy
- v jejím čele stojí předseda - Herman Van Rompuy (jeho 2. funkční období: 1. 6. 2012 - 30. 11. 2014)
- skládá se z **nejvyšších představitelů členských států** EU (prezidentů či ministerských předsedů) a předsedy Evropské komise a Evropské rady
- zasedá 4x ročně, předseda může svolat další schůzky
- od roku 2004 se zasedání (summity) konají v Bruselu

Členové Evropské rady na summitu v březnu 2011

Rada Evropské unie

- někdy též Rada EU či Rada ministrů
- legislativní orgán, **schvaluje zákony EU**
- zastupuje členské státy EU
- setkávají se v ní **ministři členských států EU** – pokud se projednává problém z oblasti zemědělství, sejdou se ministři zemědělství
- **sídlo je v Bruselu**

- v jejím čele je **předseda**, který svolává a řídí zasedání Rady
- členské státy se v předsednictví EU střídají podle předem daného pořadí každého **půl roku**
- Rada pro zahraniční věci má svého stálého předsedu – je jím vysoký představitel pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku EU
- všem dalším zasedáním Rady předsedá příslušný ministr ze země, která byla pověřena předsednictvím v EU

- koordinuje hlavní směry hospodářských politik členských států EU
- jménem EU **podepisuje dohody** mezi EU a dalšími zeměmi
- **schvaluje** roční **rozpočet EU**
- rozvíjí zahraniční a obrannou politiku EU
- koordinuje spolupráci mezi soudními orgány a policejními složkami členských států
- každodenní chod Rady Evropské unie zajišťuje **Výbor stálých zástupců** (stálí zástupci členských států EU) – v Bruselu

Evropská komise

- zastupuje a hájí zájmy Evropské unie jako celku
- **1 komisař** z každé členské země, funkční období komisaře je 5 let
- **sídlo – Brusel a Lucemburk**
- kanceláře má v každém členském státě (zastoupení) a v hlavních městech nečlenských států EU (delegace)
- **Generální ředitelství** – lidé zajišťující fungování Komise - administrátoři, právníci, ekonomové, překladatelé, tlumočníci, asistenti atd.

Sídlo
Evropské
komise
v Bruselu

- dohlíží na řádné provádění politik EU
- předkládá **návrhy právních předpisů** Evropskému parlamentu a Radě Evropské unie
- navrhované právní předpisy konzultuje s odborníky i s veřejností
- vypracováním návrhů právních předpisů se podle příslušné oblasti zabývají jednotlivé útvary Komise
- když návrh podpoří alespoň 14 z 28 komisařů, předloží se Radě EU a Evropskému parlamentu

- **spravuje rozpočet EU** a přerozdělování finančních prostředků
 - každý rok předkládá Evropskému parlamentu a Radě EU ke schválení rozpočet EU
 - dohlíží na to, jak se svěřenými prostředky EU nakládají agentury a vnitrostátní a regionální orgány
 - při správě rozpočtu EU ji kontroluje Účetní dvůr

- s Evropským soudním dvorem **dohlíží na dodržování evropského práva**
- pokud Evropská komise zjistí, že orgány v některé zemi porušují evropské právo, zašle vládě daného státu oficiální žádost o nápravu
- když všechny opravné prostředky selžou, předá Komise případ Soudnímu dvoru, který může členskému státu za porušení povinností uložit pokutu

- **reprezentuje Evropskou unii navenek**
- vystupuje jménem všech členských států EU v mezinárodních organizacích
- jménem EU účastní se mezinárodních jednání při uzavírání dohod

**Logo
Evropské
komise**

- v jejím čele je **předseda Komise**, kterého jmenuje Evropská rada (jmenuje i jednotlivé komisaře)
- předseda Komise přiděluje každému komisaři určitou oblast politiky
- od roku 2010 je předsedou José Manuel Barroso (2. funkční období)
- jmenování komisařů a předsedy musí schválit Evropský parlament, který má jako jediný právo vyslovit Komisi nedůvěru a rozpustit ji

Evropský parlament

- je složený z europoslanců
- hájí zájmy občanů
- europoslance volí občané na pět let
- europoslanci zasedají v poslaneckých lavicích podle příslušnosti k politické frakci a ne podle své státní příslušnosti
- počet europoslanců z každého státu je dán počtem obyvatel daného státu
- podle Lisabonské smlouvy je minimální počet poslanců za stát 6 a maximální 96

Sídlo Evropského parlamentu v Bruselu

- společně s Radou EU **projednává a schvaluje právní předpisy EU**, přijímá rozpočet EU a dává souhlas k některým důležitým rozhodnutím
- vykonává dohled nad dalšími orgány EU (např. nad Evropskou komisí)
- schvaluje členy Evropské komise, Komisi kontroluje a může podat návrh na vyslovení nedůvěry
- europoslanci se zabývají i peticemi občanů a sestavují vyšetřovací komise
- **sleduje čerpání prostředků z rozpočtu EU** a každoročně vydává posudek toho, jak Evropská komise nakládala s rozpočtem v předešlém roce

Sídlo je v:

- **Bruselu** (Belgie) – konají se zde schůze parlamentních výborů a plenární zasedání všech členů Evropského parlamentu
- **Lucemburku** (Lucembursko) – sídlo generálního sekretariátu (administrativní složka Evropského parlamentu)
- **Štrasburku** (Francie) – zde se konají plenární zasedání všech členů Evropského parlamentu

Sídlo Evropského parlamentu ve Štrasburku

Legislativní proces

- do tvorby právních předpisů jsou zapojeny 3 instituce:
 - Evropská komise - navrhuje nové zákony
 - Evropský parlament a Rada EU – schvalují nové zákony
- uvedené 3 instituce společně vytváří (prostřednictvím běžného legislativního postupu) politiky a právní předpisy, které platí v celé EU
- Evropská komise a členské státy provádějí nové zákony a Evropská komise dohlíží na to, aby se v členských státech náležitě uplatňovaly

Úkoly pro žáky a žákyně:

- Zjistěte, který stát v současné době předsedá Evropské unii.
- Zjistěte počet europoslanců za Českou republiku, jejich jména a politickou příslušnost.
- Zjistěte jméno českého eurokomisaře.

Použitá literatura a zdroje

- *Evropská unie v kostce*. 1. vyd. Praha: Vašut s.r.o., 2008. ISBN 978-80-7236-665-1, s. 438.
- **Orgány, instituce a ostatní subjekty EU**. In: europa.eu [online]. [cit. 2013-08-15]. Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index_cs.htm
- [1] Minister-president van Nederland. [cit. 2013-08-20]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Familiefoto_europese_raad_2011.jpg
- [2] Jlogan. [cit. 2013-08-20]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Commflag.jpg?uselang=cs>
- [3] [cit. 2013-08-20]. Dostupný pod licencí Public domain na WWW:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:European_Commission_Logo.gif
- [4] [cit. 2013-08-20]. Dostupný pod licencí Public domain na WWW:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Euparlamentet.jpg?uselang=cs>
- [5] Rama. [cit. 2013-08-20]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Institutions_europeennes_IMG_4304.jpg?uselang=cs